

Od 01. 06 do 05.06 2020

Historia kl. V

Nauczyciel: Grażyna Dryl

Zagadnienie 1. Monarchia stanowa

Dowiem się czym jest monarchia stanowa.

W wyniku przekształceń i zmian, które doprowadziły w XIV wieku do zjednoczenia państwa polskiego pod berłem Władysława Łokietka, w Polsce ukształtowała się monarchia stanowa.

1. Przeczytaj w podręczniku temat: Monarchia stanowa w Polsce. Str. 205 do 209.

2. Zapisz do zeszytu notatkę z lekcji , możesz ją również wydrukować i wkleić.

1. W czasach państwa pierwszych **Piastów** Polska była **monarchią patrymonialną**

2. W XIII i XIV w. Polska przekształciła się w **monarchię stanową**

a. społeczeństwo polskie uległo oddziałowi na **stany**:

– **rycerstwo**

– **duchowieństwo**

– **mieszczaństwo**

– **chłopstwo** – stan kmięcy

b. stan rycerski i duchowny były stanami uprzywilejowanymi

3. Powstanie **stanu szlacheckiego**

a. **szlachta** wywodziła się z dawnego **rycerstwa**

– szlachta nadal była zobowiązana do służby wojskowej

– znaczenie wojskowe szlachty zmalało z powodu zmian w wojskowości

b. głównym źródłem dochodu szlachty była ziemia

– szlachta miała prawo do posiadania ziemi na własność

– szlachta część ziemi oddawała w użytkowanie chłopom

– gospodarstwa szlacheckie uprawiali chłopom w ramach **pańszczyzny**

Wykonaj quizz o monarchii stanowej

<https://quizizz.com/admin/quiz/flashcards/5e75e22352383d001c8b2222?q=%2Fjoin&source=preGameScreen>

Zagadnienie 2. Przywileje szlacheckie

Dowiem się kto i komu przyznawał przywileje.

1. Przeczytaj w podręczniku temat: Monarchia stanowa w Polsce. Str. 207 do 209.

2. Zapisz do zeszytu notatkę z lekcji , możesz ją również wydrukować i wkleić do zeszytu.

Za panowania Władysława Łokietka poszerzał się stopniowo wpływ stanów na rządy w państwie. Przebiegającym zmianom towarzyszyły nadania przywilejów szlachcie polskiej

przez monarchów. Zwiększający się wpływ stanów na sytuację polityczną w państwie, wpływał bardzo niekorzystnie na władzę królewską. Następowala decentralizacja i jej sukcesywne osłabianie

Przywileje szlacheckie

- a. **przywilej koszycki** nadany przez **Ludwika Węgierskiego** w **1374 r.**
 - a. w którym król:
 - obniżył podatki szlachcie
 - zobowiązał się nie nakładać nowych podatków bez zgody szlachty
 - pokrywać koszty wyprawy wojenne poza granice kraju
 - wykupić szlachcica wziętego do niewoli podczas wojny
 - obsadzać urzędy wyłącznie Polakami
- b. **przywilej czerwński** nadany przez **Władysława Jagiełłę** w **1423 r.**
 - szlachcic nie mógł być pozbawiony majątku bez wyroku sądowego
 - wprowadzał zakaz łączenia urzędów sędziego i **starosty**
- c. **przywilej jedlnieński-krakowski** nadany przez **Władysława Jagiełłę** w **1430 i 1433 r.**
 - król zobowiązał się nie więzić szlachcica bez wyroku sądowego
 - zagwarantował szlachcie wyższe stanowiska kościelne
- d. **przywilej cerekwicko-nieszawski** nadany przez **Kazimierza Jagiellończyka** w **1454 r.**
 - król zobowiązał się nie zwoływać **pospolitego ruszenia** bez zgody szlachty
- e. **przywilej piotrkowski**, nadany przez Jana Olbrachta w 1496 r.
 - szlachta została zwolniona z opłat celnych za przewóz towarów
 - wprowadzała zakaz sprawowania urzędów przez mieszczan
- f. **Konstytucja Nihil novi**, uchwalona przez **sejm walny** w **1505 r.**
 - wszystkie nowe prawa wymagały zgody senatu i szlachty

Karta pracy

Treści zadań i odpowiedzi zapisz w zeszytu możesz również wydrukować i wkleić do zeszytu.

Polecenie 1.

Uzupełnij tabelę

Miejsce i data przywileju	Król, który go wydał	Postanowienia
Koszyce 1374
.....	Bez wyroku sądu król nie może uwięzić szlachcica.
przywilej czerwński		
.....	Król nie nałoży nowych podatków ani nie zwoła pospolitego ruszenia bez zgody szlachty.

Polecenie 2.

Wstaw literę „P” w miejsce kropek przy zdaniach prawdziwych, a literę „F” – obok zdań fałszywych.

.....– Ustrój panujący w Polsce w XIII– XV wieku nazywamy ustrojem monarchii stanowej

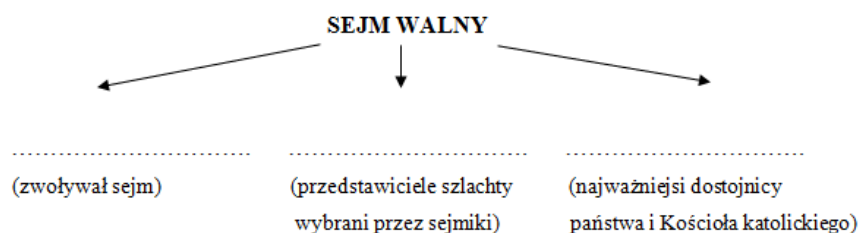
.....– Podstawowym zadaniem sejmików ziemskich było płacenie podatków.

.....– Cechą ustroju Polski w okresie XIII – XV wieku była dominacja polityczna mieszczaństwa.

.....– Sejmiki ziemskie to zjazdy szlachty zamieszkującej dane województwo lub ziemię.

Polecenie 3.

a) Uzupełnij schemat

b) Zaznacz okres, który uznaje się za początek istnienia ukazanej na schemacie instytucji:

- A. druga połowa XIV w.
- B. pierwsza połowa XV w.
- C. druga połowa XV w.
- D. pierwsza połowa XVI w.

Polecenie 4.

Podkreśl właściwe dokończenie zdania.

Władysław III był władcą

- A. Węgier i Litwy
- B. Polski i Czech
- C. Polski i Węgier
- D. Węgier i Czech

Pierwszy przywilej dla polskiej szlachty został nadany przez króla

- A. Jana Olbrachta
- B. Ludwika Węgierskiego
- C. Kazimierza Wielkiego
- D. Władysława Jagiełłę

Polecenie 5.

Uzupełnij tekst. Spośród wyrazów i wyrażeń wybierz właściwe i odpowiednio je odmień i wstawiając wyróżnij kolorem. Jedno z nich jest niepotrzebne.

majątek, wojska zaciężne, broń palna, szlachta, przywilej, zboże

W XIV i XV wieku zaczęło maleć znaczenie rycerstwa jako siły bojowej ze względu na stosowanie Dodatkowo na polach bitew pojawiły się , które okazały się skuteczniejsze od rycerstwa. W tym czasie handel zaczął przynosić znaczne zyski. Spowodowało to powstawanie coraz większych ziemskich. Wszystkie te zmiany wpłynęły na wykształcenie się nowej grupy społecznej zwanej

Polecenie 6.

Wstaw znak „X” w miejsce kropek przy zdaniach dotyczących monarchii stanowej

..... – cała władza w rękach rządzącego władcy

..... – wpływ uprzywilejowanych stanów na rządy w państwie

..... – podział społeczeństwa na grupy społeczne

..... – przywileje jedynie dla rycerstwa i duchowieństwa

..... – państwo własnością monarchy

Sprawdzenie pracy domowej na zoomie.